

3

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

(Мінприроди України)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044)206-31-64;
факс: (044) 206-31-07; E-mail: secretar@menr.gov.ua; Код ЄДРПОУ 37552996

22.05.2014 № 5/1-6/5881-14

на № _____

Міністерство економічного
розвитку і торгівлі України

Скарга на Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 29

Рішенням Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 29 «Про необхідність усунення Міністерством екології та природних ресурсів України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Рішення) запропоновано Міністерству екології та природних ресурсів України внести зміни до наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 №429 «Про затвердження Положення про морській екологічні інспекції», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.11.2011 за № 1347/20085, з метою виключення з його редакції положень, які надають морським екологічним інспекціям право виконувати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу властивостей вод ізольованого баласту.

Мінприроди України не погоджується із зазначеним рішенням Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва та вважає його необґрунтованим.

Частиною 1 статті 50 Конституції України встановлено, що кожен громадянин країни має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування шкоди завданої порушенням цього права.

При цьому, слід зазначити, що безпека судноплавства для довкілля є однією з важливих сфер природоохоронної діяльності. З активізацією судноплавства зростає ризик забруднення морського середовища. Відсутність достатньої кількості належних портових споруд для складування та обробки екологічно небезпечних вантажів, а також низький рівень забезпеченості морських транспортних засобів системами очищення баластних вод, побутових стоків та утилізації твердих відходів призводять до значного забруднення морських акваторій та акваторій портів.

М2 Мінекономрозвитку

Вх. № 03/49333-14 від 21.05.2014

0008737

03
804

Статтею 101 Водного кодексу України зобов'язано власників засобів водного транспорту забезпечити охорону вод від забруднення і засмічення, внаслідок втрат мастил, пального, хімічних та інших забруднюючих речовин.

На виконання міжнародних зобов'язань України та з метою виконання вимог природоохоронного законодавства в галузі охорони морського середовища згідно статі 20-2 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», постанови Кабінету Міністрів України від 20.09.1995 за № 198 «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» здійснюється екологічний контроль суден, який є державним видом контролю при перетинанні державного кордону України.

Також, пункт 1.12 розділу 1 Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон у зоні діяльності регіональних митниць і митниць, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 № 204, зареєстрованим Міністерством юстиції України 15.11.1999 за № 787/4080 (далі – Положення), передбачено право підрозділів територіальних органів Мінприроди, що здійснюють екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць проводити експрес-аналіз речовин та матеріалів з метою встановлення їх належності до числа токсичних, радіоактивних або відходів та вмісту забрудненого баласту і стічних вод суден.

Дане повноваження повністю узгоджується з підпунктом в пункту 2 розділу 4 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011 № 454, відповідно до якого Держекоінспекція України здійснює контроль за дотриманням суднами, кораблями та іншими плаваючими засобами міжнародних конвенцій про запобігання забрудненню морського середовища та контроль якості та кількості скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин.

Одночасно, пунктом 6.9 Положення про морські екологічні інспекції, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 № 429, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25.11.2011 за № 1347/20085, визначено, що контроль щодо якості та кількості скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин здійснюється шляхом вимірювання показників складу та властивостей лляльних, баластних, зворотних та поверхневих вод.

Крім того, слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 19 Основного Закону України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Відтак, зокрема Положення про морські екологічні інспекції є нормативно-правовим актом на підставі якого діють посадові особи екологічної інспекції.

Система контролю якості скидів, які скидаються з суден в портах України базується на затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р. № 269 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 431) Правилах охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення (далі – Правила), у яких наведено нормативи якості.

При цьому, проводиться державний контроль якості усіх вод, що

скидаються до морських акваторій, незалежно від їх категорії (баластні, стічні, зворотні, тощо) на відповідність якості вод (утому числі ізольованого баласту) національним нормативам якості для морських вод, визначених Правилами. Такий менеджмент національного поводження із водами, які скидаються до морського середовища повністю співпадає з вимогами частини С глави 4 MARPOL 73/78.

Слід вказати, що пунктом 4 Правил заборонено скидання із суден у внутрішні морські води та територіальне море України вод, які містять забруднюючі речовини у концентраціях, що перевищують нормативи гранично допустимих концентрацій основних забруднюючих речовин (далі - ГДК). Правила відповідають сучасним вимогам до системи контролю якості баластних вод, міжнародному праву щодо морського природокористування, зокрема, Конвенції MARPOL 73/78 та Конвенції про захист Чорного моря від забруднення 1992 року, згідно яких кожній державі надається право встановлювати більш жорсткі вимоги.

Також, згідно абзацу 3 пункту 5 Правил встановлено, що рішення щодо відповідності якості вод нормативам ГДК речовин приймається відповідно морськими екологічними інспекціями Держекоінспекції України на підставі результатів аналізів води.

Підставою проведення контролю якості баластних вод є факти потрапляння забруднюючих речовин у внутрішні морські води України саме при проведенні баластних операцій.

Висновок стосовно того, що ізольований баласт повинен скидатися у портах України без обмежень повністю суперечить вимогам природоохоронного законодавству України. Як показує багаторічна міжнародна практика та досвід Держекоінспекції України в управлінні баластними водами, які плануються для скиду у морських портах України, у багатьох з них значно перевищено нормативи гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин (нафтопродукти, залізо та завислі речовини). В разі потрапляння забруднюючих речовин з перевищенням нормативів ГДК до внутрішніх вод та територіального моря України призводить до забруднення морського середовища, відбувається погіршення якості морських вод та санітарно-гігієнічних умов водокористування. В результаті такої діяльності щорічно до морського середовища надходить декілька тонн забруднюючих речовин із суден.

Законодавчі та нормативно-правові акти України, що встановлюють основні вимоги екологічної безпеки судноплавства діють протягом тривалого часу, їх ефективність підтверджена багаторічним досвідом застосування, а головне – зниженням показників рівня забруднення і засмічення морського середовища із суден та внаслідок портової діяльності, що підтверджується даними офіційної статистики та моніторингу морського середовища.

За багаторічну практику державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища територіальних органів Держекоінспекції України в галузі менеджменту баластних вод жодного факту незаконної затримки суден, зловживання своїми повноваженнями та вчинення корупційних дій не зафіксовано.

Незрозумілі та безпідставні посилання на протиріччя чинного законодавства з Міжнародною конвенцією по запобіганню забруднення із суден MARPOL 73/78 (далі MARPOL 73/78) Так, пунктом 4 статті 4 та

пунктом 2 статті 9 Міжнародної конвенції по запобіганню забруднення із суден MARPOL 73/78 та статті 24 Конвенції про захист Чорного моря від забруднення 1992 р встановлено, що прибережна Держава має право застосовувати своє законодавство до суден, що допустили порушення положень Конвенції в межах дії його національної юрисдикції. При цьому, варто зазначити, що встановлені законодавством України вимоги щодо поводження з ізольованим баластом нижчі за вимоги багатьох держав світу, де скид ізольованого баласту є забороненим.

Багато країн світу прийняли ряд законів та законодавчих актів щодо запобігання забруднення своїх територіальних вод від скиду баластних вод, у багатьох країнах світу діє система контролю за якістю із застосуванням більш жорстких нормативів (Австралія, Грузія, Кувейт, Швеція та інші), а в деяких країнах взагалі заборонено будь-який скид баластних вод (Данія, Ізраїль, Японія, Колумбія, Панама та ін.).

Відповідність національного законодавства вимогам Конвенції MARPOL 73/78, протоколів до неї, підтверджується відсутністю офіційних звернень Міжнародної морської організації (ІМО) із зазначеного питання, а також рішень (резолуцій) щодо порушень Україною вимог Конвенції. До Міністерства закордонних справ України та Мінприроди України не надходило жодного офіційного звернення від ІМО з вимогою щодо приведення норм чинного природоохоронного законодавства у відповідність до положень Конвенції MARPOL 73/78.

Слід зауважити, що згідно норм міжнародного права, міжнародний договір не може встановлювати будь-якого обмеження суверенних прав держави сторони договору встановлювати в межах своєї національної юрисдикції інші вимоги, ніж ті, що передбачені цим договором.

Таким чином, твердження щодо невідповідності природоохоронного законодавства України вимогам Конвенції MARPOL 73/78 є безпідставним і необґрунтованим.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що дія положень, які надають морським екологічним інспекціям право виконувати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу властивостей вод ізольованого баласту відповідають принципам регуляторної політики в частині адекватності та збалансованості.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 29 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

ПРОШУ:

Розглянути скаргу по суті та прийняти рішення про її задоволення.

Додаток: Копія Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 29 на 3 арк.

Міністр

А. В. Мохник

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ РЕГУЛЯТОРНОЇ
ПОЛІТИКИ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

РІШЕННЯ

від 30 квітня 2014 року № 29

**Про необхідність усунення Міністерством екології та
природних ресурсів України порушень принципів державної
регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про
засади державної регуляторної політики у сфері господарської
діяльності»**

Відповідно до статті 30 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) та на підставі звернень Американської торгівельної палати в Україні від 18.04.2014 № 14-482, ТОВ «СІС Панді Сервісіз (Юкрейн) Лимітед» від 25.04.2014 № 78-04, ТОВ «Траншип» від 24.04.2014 № 24/04-14, ГО «Колегія юристів з морського права України» від 23.04.2014 № 13 (далі – Звернення) Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва здійснила експертизу наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 № 429 (далі – Наказ № 429), яким затверджено, зокрема, Положення про морські екологічні інспекції (далі – Положення), зареєстрованого Міністерством юстиції України 25.11.2011 за № 1348/20086, та встановила наступне.

Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року (далі – Конвенція МАРПОЛ 73/78) поділяє баласт на чистий, забруднений та ізольований.

Виходячи з положень Конвенції МАРПОЛ 73/78, під «ізольованим баластом» розуміється «баластна вода, прийнята в танк, який повністю відокремлений від вантажної та паливної систем та призначена для постійного перевезення баласту або для перевезення баласту та вантажів, які не є нафтою або отруйними речовинами, які визначені в Додатках до цієї Конвенції».

Крім того, Конвенція МАРПОЛ 73/78 визначає, що чистий та ізольований баласт не підлягають контролю, а його скид в будь-яких районах не заборонений.

Разом з цим, виходячи з інформації, викладеної у вищезазначених зверненнях громадськості, кожне судно, яке проходить Боспорську протоку (Туреччину) та прямує до портів Чорноморського басейну для згідно: Зав. загальним відділом

Відомий секретар відділу
Відомий секретар відділу
20.04.14

здійснення вантажних операцій, здійснює заміну ізолюваного баласту у Чорному морі, про що капітан робить відмітку у судновому журналі, а старший механік судна заповнює спеціальну форму про заміну баласту. У цій формі, серед іншого, зазначаються координати точки, де відбувалася заміна ізолюваного баласту.

Отже, ізолюваний баласт судно приймає у відкритому морі і ця вода є екологічно чистою в порівнянні з показниками води в акваторії морських портів України. Ізолюваний судновий баласт закачується у баластні суднові танки, які спеціально призначені для цієї операції і не використовуються в інших цілях.

В той же час, відповідно до підпункту 6.9. пункту 6 Положення Держекоінспекція для виконання покладених на неї завдань має право, серед іншого виконувати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу і властивостей викидів стаціонарних та пересувних джерел забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, вод (поверхневих, морських, льяльних, зворотних та баластних, у тому числі ізолюваний баласт), вимірювання показників складу та властивостей підземних вод у пробах із спостережувальних свердловин на об'єктах, що обстежуються, та вимірювання екологічних показників нафтопродуктів (бензину автомобільного та дизельного палива), які реалізуються шляхом оптової та роздрібної торгівлі суб'єктами господарювання.

Таке виділення ізолюваного баласту в окрему процедуру аналізу баластних вод, а також наявність у наказі Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999, № 204 «Про затвердження Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць» положень, що зобов'язують капітана судна подавати судову екологічну декларацію, зміст якої наділяє екоінспектора правом заборонити відкачку баластної води, суперечить міжнародному та національному законодавству, а також політиці Уряду, спрямованій на дерегуляцію господарської діяльності.

Отже, наявність в редакції Положення вищезазначеної норми порушує вимоги статті 5 Закону, відповідно до якої, складовими забезпечення здійснення державної регуляторної політики є, зокрема, недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, а також викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Крім того, дія зазначених положень Порядку не узгоджується з такими обов'язковими принципами державної регуляторної політики, передбаченими статтею 4 Закону, як:

адекватність – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

Згідно: Зав. загальним відділом

Сиротюк Світлана О. М.

збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Керуючись вимогами статті 27 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва

вирішила:

запропонувати Міністерству екології та природних ресурсів України внести зміни до наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 № 429 «Про затвердження Положення про морські екологічні інспекції» з метою виключення з його редакції положень, які надають морським екологічним інспекціям право виконувати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу властивостей вод ізольованого баласту.

Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва щодо усунення порушень принципів державної регуляторної політики підлягає виконанню у порядку, визначеному статтею 28 Закону, у двомісячний строк з дня прийняття такого рішення.

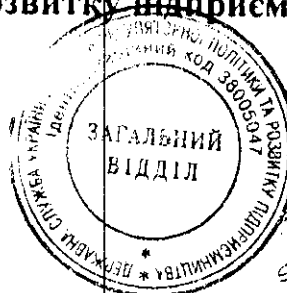
Виконання цього рішення передбачає підготовку проекту акта про внесення змін до наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 № 429 «Про затвердження Положення про морські екологічні інспекції» та подання у встановленому Законом порядку на погодження до уповноваженого органу не пізніш як за п'ять робочих днів до закінчення строку його виконання.

У разі невиконання рішення уповноваженого органу про необхідність усунення порушень принципів державної регуляторної політики або не оскарження цього рішення органом виконавчої влади протягом встановленого в Законі строку, дія регуляторного акта, щодо якого було прийнято відповідне рішення, зупиняється наступного дня з дня закінчення строку виконання такого рішення.

Подання скарги щодо рішення уповноваженого органу не зупиняє дії цього рішення.

Т. в. о. Голови Державної служби
України з питань регуляторної
політики та розвитку підприємництва

О. Ю. Потімков

Згідно: Зав. загальним відділом

*Головний спеціаліст
Відділу Сидорова О.М.
30.04.14*